

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopise ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok posebej. Pošt. tek. rač. 11.153. Telefon 3112

XVIII. glavna skupščina JUU

Buren začetek in potek — Razpust skupščine — Nedovršeno delo — Izredna skupščina 25. septembra

Letošnja glavna skupščina JUU bo zapisa v zgodovini Učiteljskega združenja s prav posebnim poudarkom, kajti nosila bo opombo »prva razpuščena«. Doslej se namreč ni zgodilo, da bi bila katera koli glavna učiteljska skupščina razpuščena, čeprav so bile mnoge zelo burne, mnogo burnejše od letošnje. Še vsaka se je vršila do konca in dovršila predviden program, le letošnja ne. Zakaj? se sprašujemo prav vsi.

Prvi dan

Že v soboto 20. avgusta popoldne, ko je bil prvi sešatek delegatov z glavnim odborom, se je zbrala v veliki moderni dvorani Delavske zbornice nad 2500 učiteljev in učiteljic, ki so prihitali iz vseh krajev naše države, da prisostvujejo glavni skupščini, največji letni manifestaciji učiteljstva in tudi obračunu dela glavne uprave JUU. Vsa ta učiteljska množica je prišla, da posluša poročila in postavi smernice za bodoča dela.

Že takoj v začetku je bilo videti, da opozicija ne namerava mirno sodelovati in se posluževati parlamentarnega načina zastopanja svojega stališča. Še pred prehodom na dnevni red je bilo določeno kratko predavanje o domači tvornici svinčnikov in peres. Ogrorna večina prisotnega učiteljstva je bila pripravljena poslušati informativno predavanje, toda opozicija ga je s svojimi protesti preprečila.

POZDRAV TOVARIŠA ŠTEFANA KRAJNČEVIČA

Po kratkem odmoru, ki je sledil, je podpredsednik JUU tovariš Stefan Krajnčević, kot podpredsednik sekcije JUU Zagreb, pozdravil skupščino v imenu hrvatskega učiteljstva, ki je s staro gostoljubnostjo in z novo ljubeznijo sprejelo svoje tovariše in tovarišice iz vse naše države.

Iz nagovora tov. Krajnčevića naj še posebej podčrtamo sledečo njegovo izjavo:

»Tovariško delo hrvatskega učiteljstva v skupni stanovski organizaciji, v kateri ni niti sledu kake neenakosti, kjer smo vsi enakovrni bratje in sestre, je najboljši dokaz, da se more bratski sporazum skleniti in izvesti povsod, kjer obstojata bratovska ljubezen in zdrav razum.«

Kot prvega govornika, prav tako je tudi tov. Krajnčević opozicija nešteto krat prekinjala in je med njegovim govorom demonstrativno začela peti tudi državno himno.

Čeprav večkrat prekinjen, je podpredsednik tov. Krajnčević vendar uspel dovršiti svoj govor, v katerem je izrekel dobrodošlico in željo, da bi imela skupščina popoln uspeh.

VOLITEV VERIFIKACIJSKEGA ODBORA

Za pozdrav se je zahvalil predsednik JUU tov. Dimnik, nakar je bilo zborovanje prekinjeno, da so v parterju zasedli svoja mesta samo delegati. Po izvršenih formalnostih in pojasnilih glede volitev sta bili predloženi dve listi za volitev verifikacijskega odbora in predlog za tajno glasovanje.

Pri poimenskem glasovanju je večinska lista, vložena po pristajših stanovske linije JUU dobila 272, a opozicijska lista 138 glasov. To glasovanje je bilo izvedeno na predkonferenci, ko še mnogi delegati, pripadajoči skupščinski večini, niso bili prisotni; verifikacijski odbor je drugi dan ugotovil, da je prisostvovalo skupščini 497 od 533 polnopravnih članov. To pomenja, da je bila zagrebška glavna skupščina najbolj obiskana od vseh dosedanjih. Tudi je pri tem treba upoštevati, da so vsi narasli glasovi šli v korist večinske liste in je torej stala opozicija prav za prav v razmerju 354 : 138.

Pa ne samo od strani delegatov in ostalih polnopravnih članov skupščine, marveč tudi od strani ostalega učiteljstva je bila ta skupščina rekordno obiskana, tako da je bila ogromna dvorana nabito polna.

Drugi dan

SLAVNOSTNI DEL SKUPŠČINE

Kmalu po 9. uri je prispel v do zadnjega kotička zasedeno dvorano viharno pozdravljen zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. polkovnik Svetislav Savić, komandant 35. peš. polka. V zborovalnem prostoru so bili poleg rekordnega števila učiteljstva zbrani tudi že mnogi odličniki. Gospoda prosvetnega ministra je zastopal gospod Jakšić, načelnik splošnega oddelka ministrstva prosvete; odposlanec bana savske banovine je bil profesor gospod Anton Tunkl, mestno občino je zastopal podpredsednik gospod Hauptman; prisotni so bili tudi predsednik Jugoslovenskega profsorskega društva g. dr. Danilo Medaković; predsednik Udruženja meščanskošolskih učiteljev gosp. Franjo Vogrinčič; rektor Višje pedagoške šole v Zagrebu gospod dr. Bosanac;

zastopnik pedagoškega zbora gospod dr. Čajkovac; zastopnik Udruženja poštno-telegrafsko-telefonskih uradnikov in zastopnik Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev.

S skupščine so bili poslani pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II., kraljevemu namestniku knezu Pavlu in ministru prosvete.

Skupščino je otvoril s posebnim nagovorom predsednik JUU tov. Ivan Dimnik. Njegov govor je bil na več mestih prekinjen z navdušenim pritrditvami in pozdravljanjem. Po zaključnem govoru je pozdravil še posebej vse prisotne zastopnike raznih organizacij in korporacij, predvsem pa v tako impozantnem številu zbrano učiteljstvo.

Sledili so pozdravni govori. V imenu bana savske banovine je pozdravil skupščino gospod Tunkl, načelnik prosv. oddelka, ki je poleg pozdravov gospoda bana izrazil tudi željo za popoln uspeh skupščine.

Prav lep pozdravni nagovor na zbrano učiteljstvo je imel podžupan Zagreba gospod Hauptman.

Solidarnost pri delu in pomoč pri našem prizadevanju je v imenu profsorskega društva naglasil g. Danilo Medaković, ki je podčrtal predvsem dejstvo, da delamo vsi za obči blagor naroda in države. S skupnimi močmi hočemo doseči svobodni razvoj naših društev.

Dr. Sigizmund Čajkovac je pozdravil skupščino v imenu Hrvatskega pedagoškega zbora.

Govorili so še g. dr. Bosanac, rektor Višje pedagoške šole v Zagrebu, g. Vogrinčič, v imenu učiteljstva meščanskih šol in tudi predsednik Udruženja poštno-telegrafsko-telefonskih uradnikov, kakor tudi zastopnik Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev. Vsi govorniki so pozdravljali zbrano učiteljstvo in želeli uspeh skupščini, a zadnji so še posebej naglašali tudi težko gmotno stanje vsega državnega uslužbenstva, za katerega ublažitev se moramo boriti z združenimi močmi.

PREDAVANJE O OSEMLETNEM OBVEZNEM ŠOLANJU

Veliko pozornosti in zanimanja je vzbudilo izčrпно in zanimivo predavanje dr. Sigismunda Čajkovca o obveznem osemletnem šolanju. V svojih izvajanjih je predvsem naglasil, da so otroci, ki dovršijo komaj štiri razrede osnovne šole, samo formalno pismeni, a predstavljajo prav za prav le šolane analfabete. To dejstvo nas silj k temu, da se uvede še nadaljnjo šolanje, ker je nujno potrebno, da se dvignemo na kulturno raven ostalih naprednih držav. V svojih izvajanjih je predavatelj očrtal tudi šolstvo raznih držav Evrope in Amerike, kjer je uvedeno šest- do dvanajstletno obvezno šolanje.

V prehodni dobi od štiriletnega do osemletnega obveznega šolanja naj bi se v vseh banovinah, kjer to še ni izvedeno, uvedlo vsaj nadaljevalno šolstvo. Iz obširnega pregleda analfabetov v poedinih banovinah naše države je razvidno, kako zelo zaostajamo za drugimi naprednejšimi državami.

V naši domovini je še 233.000 otrok, ki bi bili obvezni obiskovati osnovno šolo. Za te otroke bi bilo potrebnih še nekaj tisoč šolskih poslopj.

Nadalje je govoril g. dr. Čajkovac tudi o tem, kako bi bilo potrebno namesto nadaljevalnega šolstva izvesti skrajšano šolanje, kakor to predvideva zakon o ljudskih šolah. — Dotaknil se je tudi vprašanja učiteljske izobrazbe in učiteljskega dela med narodom. Dasi po opoziciji pred koncem prekinjen, je bil predavatelj deležen velikega aplavza ogromne večine prisotnega učiteljstva.

VOLITEV ODSEKOV

Po kratkem odmoru je najprej poročal verifikacijski odbor in se je o tem poročilo razvila živahna debata, ker so bili opozicijeni mandati dveh beograjskih društev. Govorili so predvsem nekateri prizadeti, a pojasnila je podal tudi tajnik udruženja tov. Lazić. Ko je bilo izglasovano poročilo verifikacijskega odbora, med katerim je prišlo večkrat do burnih nastopov manjšine, je prešla skupščina na volitev odsekov. Debata se je vlekla do poznega popoldneva in zato je prišlo po večkratni prekinitvi do teh volitev šele okrog 18. ure.

Ker je opozicija izjavila, da pri nadaljnjem poteku skupščine ne bo več aktivno sodelovala in ni vložila svojih posebnih list, se je začelo poimensko glasovanje o vloženi listi iz razloga, ker je bil že prej predložen in sprejet predlog za tajno glasovanje. Prvi so prišli na vrsto delegati dravske banovine, toda med glasovanjem je prišlo do obojanja vrednega incidenta. Predsednik moravske banovinske sekcije je hotel fizično napasti predsednika JUU tov. Dimnika.

PREKINITEV SKUPŠČINE

Zaradi omenjenega incidenta je bilo tako glasovanje, kakor tudi skupščina prekinjena in istočasno sklicana seja glav. odbora. Vsi prisotni delegati so bili pozvani, da vztrajajo v zborovalnem prostoru, čeprav so morali biti prisotni na skupščini nepretrgoma od 9. zjutraj in brez kosila. Po seji glavnega odbora, na kateri je bil incident poravnat, se je skupščina nadaljevala. Vse predložene liste za posamezne odbore so bile izglasovane »per acclamationem«, nakar je bila ob pol 20. uri skupščina zaključena.

Tretji dan

Najvažnejše delo skupščine bi se imelo izvršiti v ponedeljek 22. avgusta. Ta dan naj bi podali poročila vsi prejšnji dan izvoljeni odbori, ki so bili zaradi nešteti prekinitev skupščine prisiljeni izvršiti svoje delo ponoči.

Takoj po otvoritvi skupščine ob 9. uri je bil prečitani zapisnik prejšnjega dne. Prečitane so bile tudi pozdravne brzojavke, ki jih je skupščina sprejela. Posamezni pozdravi so bili sprejeti z velikim odobravanjem, a od strani manjšine z raznimi pripombami.

POROČILO ODBORA ZA POROČILO

Na dnevni red je prišlo nato poročilo odbora za poročilo, ki ga je podal tov. Peter Marković iz Djevdjelje. Iz tega poročila je razvidna ugotovitev odbora, da je glavna uprava ob vsaki priliki udano in požrtvovalno zastopala in branila interese celokupnega stanu in narodne šole. Vse njeno delo je bilo v preteklem letu, kakor tudi prej, zasnovano na sklepih, pooblastilih in direktivah, sprejetih na glavnih skupščinah v Sarajevu, Novem Sadu in Skoplju. Uprava je z nezlomljivo voljo delala na okrepitevi moči in dvigvanju visoke stanovske zavesti. Vedno verna principom, na katerih je osnovana učiteljska organizacija, je energično odbijala vse izvenstanovske vplive in sugestije v pogledu dela v organizaciji. Učiteljska stalnost, pravni položaj narodnih učiteljev in učiteljic, posebno ukinitve celibata učiteljic, materialno zboljšanje položaja učiteljstva, zaščita od vseh zunanjih vplivov, so tvorile glavno skrb in prvo dolžnost glavnega odbora. V obrambi svobode vesti in mišljenja je bila uprava kategorična in odločna. Izvajala je vsestransko štednjo. Najprisrčneje je sodelovala z drugimi stanovskimi organizacijami za zaščito članstva in zboljšanja splošnega pravnega in materialnega stanja uradništva. Vzdrževala je zveze s prosvetnimi organizacijami v drugih državah, a še posebej z bratskimi slovenskimi učiteljskimi udruženji. Predlog, ki je bil predložen od učiteljstva bratske Češko-slovaške o snovanju učiteljske Male Antante, je naletel na soglasno odobravanje članstva in se je glavni upravi naložila dolžnost, da to zamisel realizira.

Poročevalec predlaga, da d. XVIII. glavna skupščina glavni upravi zaslužen priznanje in naloži dolžnost, da v isti smeri nadaljuje delo v bodočem letu.

Večina je poročilo sprejela z odobravanjem, a manjšina s protestom.

Po sprejetju tega poročila je prišlo do precejšnjega nerada v dvorani, ker je predsedstvo odredilo, da se ugotovi, če ne sedi med delegacijo kdo, ki ni delegat.

POROČILO FINANČNEGA ODBORA

Ko je prišlo do pomiritve, je podal poročilo poročevalec finančnega odbora tov. Niko Salamunić. Po lanskem proračunu je bilo predvidenih 1.409.621 din dohodkov, a prejelih samo 1.087.377 din. Razlika je torej

VSEBINA:

XVIII. glavna skupščina JUU. Učiteljska Samopomoč v Ljubljani. Ob rojstnem dnevu našega kralja. Komunikacije. Občni zbor zadruge Pedagoški tisk. Idejni tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol v Mariboru. Deseti uvodni metodični tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol. Odšla je. Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Kaj vse pišejo. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Stanovska organizacija JUU.

znašala 322.244 din. Po proračunu predvideni izdatki 1.409.621 din so se znižali na din 1.014.253. Z zadovoljstvom je ugotovil finančni odbor, da je uprava z intenzivnim delom vendarle prihranila udruženju 54.940 din, ki so zapadli v korist fondov, katerih višina je s tem narasla na 166.025 din. Pred tremi leti, ko je sedanja uprava prevzela svoje dolžnosti, je bilo v teh fondih samo 8989 din. Ko je govoril poročevalec o slabem finančnem efektu raznih izdaj JUU, je predlagal skupščini v imenu odbora »da obsodi postopek onih tovarišev, ki so s svojim razdrznilnim delom proti udruženju zakrivil, da se je pokazal v bilanci tako nezadovoljiv finančni efekt«.

RAZPUST

Na te besede je začela opozicija glasno protestirati in kričati tako, da poročevalec ni mogel nadaljevati svojega poročila. Predsedujoči podpredsednik JUU tov. Todor Dimitrijević je odredil petminutni odmor, sklical finančni odbor k kratki seji, da bi se omenjena izjava omilila. Odbor je pristal na popravo izjave, nakar je poročevalec ponovno prečital pasus, ki je bil znatno omiljen, a opozicija se tudi s tem ni zadovoljila, marveč je še nadalje kričala in protestirala. In to razburjenje, odnosno ta nastop opozicije je bil povod, da je prisotni policijski komisar razpustil skupščino.

POLAGANJE VENCEV

Ker je prejšnji dan trajalo zborovanje do večera in se niso mogle izvršiti poklonitve, zato se je podalo zbrano učiteljstvo v velikanski povorki po mestu in odkorakalo s svojim vodstvom na grob pokojnega Stjepana Radića in voditeljev ilirskega pokreta. Na teh grobovih so bili položeni vencji Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Prav tako sta bila položena venca na grobova prvobornih učiteljev hrvatskega učiteljstva Ivana Filipovića in Davorina Trstenjaka.

Popoldne so posebne deputacije položile vence pred spomenik Josipa Jurija Strossmayerja in Andrija Kačića.

Še isti dan se je zbrano učiteljstvo vrnilo zopet domov, ne da bi dovršilo započeto delo, ne da bi mogla sprejeti načela za nova pravila JUU in proračun udruženja. Da pa bo moglo naše udruženje redno poslovati, je bila sklicana izredna skupščina za 25. september v Zagrebu.

Tako obiskuje učiteljstvo od ustanovitve našega udruženja že 18 let glavne skupščine. Upalo je od leta do leta, da se bodo razmere zboljšale, toda zaman. Opozicija je še vedno preprečila resno delo in prav to je zadosten vzrok za temeljito preosno naših pravil. K temu vprašanju se pa še povrnemo.

Učiteljska Samopomoč v Ljubljani

Ob 40 letnici.

Vsak jubilej je več ali manj svečan dogodek za osebo, društvo, zadrugo ali firmo-jubilanta. Ob tej priliki obrnemo svoj pogled v preteklost, da spoznamo jubilatove težave v tej dobi, pa tudi njegove vrline in uspehe. V teh dneh praznuje »Učiteljska samopomoč v Ljubljani« 40 letnico svojega socialnega dela in lepih uspehov. Mislim, da smo opravičeno dolžni našim predhodnikom in našim sedanjim pokolenjem, če se ob tem jubileju pomudimo za kratek čas pri največji in najpomembnejši učiteljski socialni ustanovi.

»Zveza slovenskih učiteljskih društev« je priredila X. skupščino v dnevih 1. in 2. avgusta 1898. v Ljubljani. Že prvi dan je zboroval odsek za »Jubilejsko samopomoč«. Naslednjega dne — 2. avgusta 1898. — so se sestali ustanovitelji in prvi priglasi ter ustanovili socialno-podporno ustanovo »Jubilejsko samopomoč«. Društvena pravila je sestavil tov. Jelenc Luka, takrat nadučitelj v Senčurju pri Kranju. Deželna vlada za Kranjsko je pravila odobrila 4. julija 1898.

Prvi odbor je bil sestavljen iz naslednjih društvnikov: Predsednik Kleč Avgust, učitelj v Ljubljani; odborniki: Dimnik Jakob, Gangl Engelbert, Režek Juraj iz Ljubljane in

Trošt Fran Ksav. iz Iga; računski pregledovalci: Arnič Leopold, Cepuder Josip in Josin Maks iz Ljubljane. Ti odborniki so pripravili vse potrebno, da je »Jubilejska samopomoč« pričela v oktobru 1898. svoje podporno delo.

Tov. Jelenc Luka je priredil prva društvena pravila po pravilih nemškega podpornega društva »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks«, ki je pričelo poslovati v maju leta 1896. Prva pravila določajo sledeče: Društveniki morejo biti učitelji in njihove žene ter učiteljice, priglasi mora biti zdrav in ne čez 45 let star (izjema samo za prvih 6 mesecev), v društvo sprejet član plača sprejemne pristojbine v enkratnem znesku, društvenik plača za vsak smrtni primer določen članski prispevek, dedič umrlega člana prejme članski prispevek tolikokrat kolikor šteje društvo članov, pravico do posmrtnine imajo najbližji sorodniki umrlega člana (mož, žena, otroci).

Vse poznejše spremembe društvenih in zadrugnih pravil so se izvršile na osnovi teh predpisov. V zadnjih letih (že v zadrugi) so dobila pravila nove in strožje zahteve za sprejem z doplačilom ali brez doplačila za 100 % posmrtnino, za podporni sklad in sta-

Ob rojstnem dnevu našega kralja

Vsako leto praznujemo rojstni dan svojega mladega vladarja s čustvi največje ljubezni in spoštovanja, ker se ob njegovi mladosti spominamo svoje največje narodne tragedije. Ves narod je vsakokrat zbran okoli njega; z njim gledamo v svojo bodočnost.

Tem pomembnejša je proslava rojstnega dne našega kralja letos, ko praznujemo 20 letnico osvobodjenja ter združitve Slovencev, Srbov in Hrvatov v eno državo.

Velike so bile žrtve vseh delavcev, ki so polagali in utrjevali temelje naši domovini. Pri tem delu so sodelovali vsi sloji in vsi stanovalci brez izjeme. Tudi učiteljstvo je poštrevno delo in zvesto stalo narodu ob strani ter mu pomagalo v vseh njegovih potrebah. Obračun, ki ga polaga ob 20 letnici, nam je lahko samo v ponos.

Ob veliki tragediji, ki nam je ugrabila v Marseille-u Velikega Kralja, bi se morale vse tvorne sile še tesneje združiti in strniti okoli Njegovoga nedoletnega sina v prosep Jugoslavije. Prevelika je

bila Njegova žrtev za mir, da ne bi šli po poti, ki jo je nam pokazal v zadnjih trenutkih svojega življenja in prevelike so tudi žrtve vseh onih junakov, ki so s krvjo poskropili našo zemljo v borbi proti zatiralcem, da bi jih pozabili ceniti.

Čuvati in krepiti moč Jugoslavije pomeni čuvati svobodo. Učiteljski stan se dobro zaveda tega dejstva. V tisočih in tisočih učilnicah ter v narodnih, kulturnih, prosvetnih, humanitarnih, telesno-vzgojnih organizacijah vrši dan za dnem svoje važno poslanstvo, ki mu je določeno v narodnem občestvu. V veliko oporo mu je stanovska organizacija, ki mu pomaga pri reševanju prosvetnih potreb sploh. S tem svojim delom, ki ga vrši z vso ljubeznijo in razumevanjem, hoče dvigniti narodno zavest do višine, ki je potrebna za cenitev lastne narodne svobode. Dobro poznavajoč dušo svojega naroda ostaja učiteljstvo pri svojem delu dosledno in brezkompromisno.

Ob letošnji proslavi rojstnega dne našega kralja ima učiteljstvo iskreno željo, da bi nas našla Njegova polnoletnost v bratskem objemu in pripravljene na vse, ter da bi vse delavce prešinjali pri delu za narod resnična ljubezen in globoko razumevanje. Mnogo bo še dela in treba bo premostiti še mnogo težav, da se bo to uresničilo.

Učiteljstvo stoji v strjenih vrstah v organizaciji, ki je razpredena po vsej državi in se dobro zaveda odgovornosti svoje težke naloge. Ono stoji za svojim mladim vladarjem in svojim narodom ter je pripravljeno žrtvovati vse svoje sile za srečnejšo bodočnost Jugoslavije. Ramo ob rami hoče z drugimi delati na to, da bo moči izročili svojemu mlademu kralju ob Njegovi polnoletnosti močno državo kot zvesto čuvano dediščino, katero smo prejeli iz rok tisočih in tisočih dragih žrtev. Razumevanje za vse potrebe današnje Jugoslavije je porok, da bo učiteljstvo delalo le v dobrobit države, naroda in svojega mladega vladarja!

Ob Njegovem rojstnem dnevu kliče mo: Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. in visoki kraljevski dom Karadorđevićev!

rosto-podporni sklad. V bistvu so sedanja zadruga prav tako kot jih je sestavil ustanovitelj tov. L. Jelenc v letu 1898.

Z imenom »Jubilejska samopomoč« je poslovala ta ustanova od leta 1898. do leta 1920. Na občnem zboru v Mariboru, 27. avgusta 1920., so jo zborovalci preimenovali v društvo »Učiteljska samopomoč«. Uradniški zakon z dne 31. marca 1931. zahteva razne omejitve za uradniška društva in udruženja. Društvo »Učit. samopomoč« tem zahtevam ni moglo ustreči. Na izrednem občnem zboru 29. junija 1931. v Ljubljani so društveniki razpustili društvo Učit. samopomoč, njeno premoženje pa izročili zadrugi »Učit. samopomoč«, ki je bila prav tega dne ustanovljena.

»Učit. samopomoč« ima lep namen: pomagati v življenju potrebnemu zadrugu, po smrti pa izplačati njegovim dedičem visoko posmrtnino. Človek bi mislil, da ne najdeš v dravski banovini učitelja in ne učiteljice, ki ne bi bila člana te koristne socialne učiteljske ustanove. Statistika govori drugače!

Društvo je zaključilo drugo poslovno leto — 1899. — s 181 člani, na to je izkazovalo vsako leto po nekaj članov prirastka. Sredi julija 1938. je članstvo naraslo na 2635 zadrugnikov. To število — do danes največje v US — pa še davno ni primeren odstotek vsega učiteljstva v dravski banovini. Po uradnih izjavah je na osnovnih šolah okrog 4200 nastavljenec, na meščanskih, srednjih in strokovnih šolah okrog 2000. Če k temu prištejemo še soproge nastavljencev, dobimo prilično število 8000 oseb, ki bi se lahko združile v US za skupno delo in vzajemno pomoč. Do zdaj je organizirana v US prilično ena tretjina. Kdaj se nam pridruži ostali dve tretjini?

Oglejmo si še dobrine, katerih so deležni zadrugniki US in njih svojci. Od ustanovitve do danes (20. julija 1938.) je imela US 464 smrtnih primerov. Za te je izplačala zadruga uprava dedičem na posmrtninah znesek din 4.432.416,50. Z današnjo posmrtnino nad din 13.000.— poravnajo dediči prav lahko vse pogrebe in druge stroške. — Podporni sklad pomaga bolnim zadrugnikom in onim, ki so še iz drugih socialnih vzrokov zašli v denarne potrebe. Iz tega sklada US je razdelil upravni odbor v 4 letih, to je od 1. julija 1934. do 1. julija 1938. za din 802.298.— brezobrestnih posojil. Če računamo visoke obresti in razne pristojbine za posojila v denarnih zavodih, lahko trdimo, da daruje US svojim zadrugnikom samo na brezobrestnih posojilih do din 20.000.— letno. Stanje podpornega sklada je v juliju 1938. prilično din 180.000.— — US

ima še starostno podporni sklad — okrog din 45.000.— Z obrestmi tega sklada poravnava US vse članske obveznosti za tiste zadrugnike, ki jih je upravni odbor oprostil vseh plačil. Do danes je bilo oproščenih 13 zadrugnikov, od teh je 1 umrl. Teh 12 zadrugnikov nima nikakih plačil, pač pa vse članske pravice do posmrtnine, do brezobrestnih posojil in drugih dobrin ostalih zadrugnikov. — Zadrugniki US dobe za zdravljenje v fizikalnih zdraviliščih okroglega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in Mariboru 20 % popusta na normalne cene. — Mestni pogrebni zavod v Ljubljani priznava za pogrebe zadrugnikov US in njih svojcev po 10 % popusta, pri prevozih po banovini, v državi ali v inozemstvo pa še večje popuste.

V naslednjem naj navedem imena društvenih in zadrugnih odbornikov, ki so od leta 1898. pa do današnjih dni vodili US od uspeha do uspeha.

Predsedniki: Kleč Avgust, učitelj v Ljubljani, od 2. avgusta 1898. do 23. septembra 1899., Dimnik Jakob, šol. ravnatelj, od 23. septembra 1899. do 11. septembra 1900., Trošt Fran Ksaver, nadučitelj na Igu, od 11. septembra 1900. do 16. julija 1912., Dimnik Jakob, od 16. julija do 11. avgusta 1912., Šmajdek Ivan, šol. upravitelj (taktat) na Krtini, od 11. avgusta 1912. do 28. decembra 1921., Kocijančič Ivan, učitelj v pok., od 28. decembra 1921. do danes.

Odborniki: Dimnik Jakob, Gangl Engelbert, Režek Juraj, vsi iz Ljubljane; Trošt Fran Ksaver iz Iga, Sič Albert iz Ljubljane, Dimnik Ivan iz Beograda, Kobal Josip, Novak Jakob, oba iz Ljubljane, Deljak Vojteh iz Škofje Loke, Gregorič Vinko, Mihelič Josipina, Ambrožič Josip iz Ljubljane, Ledinek Miloš iz Teznega pri Mariboru.

Pregledovalci računov: Armič Leopold, Cepuder Josip, Josin Maks, Jelenc Luka, Črnagaj Franc, Benedek Josip, Pristovšek Fran, Sadar Vendelin, Kecelj Alojzij, Sežun Andrej, vsi iz Ljubljane, Volavšek Anton iz Teharj pri Celju.

Poleg teh bi bilo imenovati še precejšnje število tovarišev in tovarišic iz Ljubljane in bližnje okolice, ki so ob raznih prilikah rade volje sodelovali v odseku za spremembo pravil; lepo število onih, ki so predložili US dobre in sprejemljive predloge ter nasvete; neutrudljive naše zaupnike in poverjenike v učiteljskih društvih itd. Predvsem pa najlepša zahvala zavednim zadrugnikom, ki v težkih časih pogumno in zvesto vztrajate v zadrugi ter s svojimi prispevki lajšate težko stanje stanovskih tovarišev(-ic) in njih svojcev. Vaše tovarištvo je pravo, ker ga izvajate dejansko!

Jubilantu »Učiteljski samopomoči« v Ljubljani želimo novih socialnih pridobitev za zadrugnike, vsestranskega razmaha v prihodnji dobi in še mnogo svečanih jubilejev!

Iv. Kocijančič.

Komunike

glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja izdan v Zagrebu 22. avgusta 1938.

1. Že pred glavno skupščino Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, določeno za 20., 21. in 22. avgusta 1938. v Zagrebu, se je skušalo onemogočiti to skupščino in se navajalo kot razlog čl. 38. pravil JUU, v katerem stoji: »Med velikimi počitnicami se vršijo najprej skupščine vseh banovinskih sekcij in nato glavna skupščina JUU.«

Glavni odbor JUU je na svoji seji 20. avgusta t. l. pred začetkom glavne skupščine ugotovil; da je redna glavna skupščina popolnoma pravilno sklicana, ker čl. 38. pravil JUU odreja samo čas, kdaj se imajo vršiti sekcijske in glavne skupščine; neizvršitev sekcijskih skupščin ne more preprečiti glavne skupščine. Delegete za glavno skupščino ne volijo sekcijske skupščine, nego se volijo po čl. 36. pravil JUU pri sreskih učiteljskih društvih in to posebej za sekcijske in posebej za glavno in po posebnem ključu za eno in drugo skupščino.

Po čl. 45. pravil JUU se more skupščina vršiti in polnopravno sklepati, ako je prisotnih več nego polovica njenih polnopravnih članov. Iz tega sledi, da je glavna skupščina v Zagrebu pravilno sklicana, da je pravilna njena sestava in pravno sposobna za polnopravno sklepanje o dnevnem redu in sprejemanju veljavnih sklepov.

2. Verifikacijski odbor XVIII. glavne skupščine JUU, v katerem so proporcionalno po svoji moči sodelovali tudi zastopniki skupščinske manjšine je ugotovil in poročal, da je od 533 izvoljenih delegatov in polnopravnih članov skupščine prišlo na skupščino s pooblastili 492 in naknadno še 5, vsega torej 497 delegatov, kar pomenja, da je bila ta skupščina najštevilnejše obiskana od vseh dosedanjih. Pri glasovanju za verifikacijski odbor je za manjšinsko listo glasovalo 138 članov skupščine, ostalo pripada skupščinski večini.

3. Od otvoritve skupščine je poteklo delo redno in normalno. Manjšina je oddala svoja pooblastila, sodelovala pri verifikaciji mandatov in pri ostalem skupščinskem delu do razpusta skupščine po upravno policijski oblasti. Zadnja točka dnevnega reda pred raz-

pustom skupščine je bilo poročilo skupščinskega finančnega odbora. Neki izraz v tem poročilu je povzročil nezadovoljstvo in protest skupščinske manjšine. Predsedništvo skupščine je po svoji iniciativi in po pristanku finančnega odbora takoj črtalo ta izraz ter je o tem skupščino obvestilo. Poleg običajnega nezadovoljstva in protesta na levi ni bilo niti najmanjšega incidenta in nemira v dvorani. Da bi se atmosfera popolnoma pomirila, je predsedujoči odredil 5 minutni odmor. Med odmorom je komisar zahteval od predsedujočega, da sporoči razpust skupščine, brez kakršne koli motivacije in razloga. Ker predsedujoči ni mogel brez razloga skupščino razpustiti in zaključiti, je komisar objavil, da v imenu zakona razpušča skupščino.

4. Glavni odbor je na svoji seji, ki se je vršila takoj po razpustu skupščine, dal izvršnemu odboru JUU najširša pooblastila in polnomočje za nadaljno delo. Istočasno je sklenil, da v smislu čl. 40. in 45. pravil JUU sporoči članstvu in polnopravnim članom delegatom XVIII. glavne skupščine

poziv na izredno skupščino JUU,

ki se bo vršila 25. septembra 1938. v Zagrebu z dnevnim redom:

Nadaljevanje dnevnega reda XVIII. glavne skupščine JUU.

5. Po razpustu glavne skupščine in z odobritvijo oblasti, je skupščinska večina v veliki povorki, v kateri je bilo nad 3000 članov JUU, odšla pred spomenike narodnih in stanovskih velikanih Strossmayerja, Kačiča, ilirskih prepoditeljev, Stjepana Radića, juljskih žrtev, Ivana Filipovića in Davorina Trstenjaka in v imenu jugoslovenskega učiteljstva so se držali na teh mestih govori in so bili položeni vencii.

6. Poziva se članstvo, da popolnoma mirno sprejme vse to na znanje, da zaupa svojem vodstvu in da v svojih društvih še nadalje postopa najtočnejše po pravilih organizacije.

Predsednik JUU:
Ivan Dimnik s. r.

Tajnik:
Milinko Lazić s. r.

Občni zbor zadruga Pedagoški tisk

Dne 13. julija je imela zadruga Pedagoški tisk občni zbor v sobi sekcijske uprave. Kljub skromnemu obisku se je tu pokazalo vendarle močno ustvarjajoče hotenje.

Predsednik tov. Doberšek je v svoji začetni besedi poudaril, da potrebujemo vedno bolj in bolj tiskano slovensko pedagoško besedo, ki nas bo sprti seznanjala s sodobnimi vzgojnimi stremelji in, ki nam bo nudila temeljito teorijo, uporabljivo v praksi. Le takšna teorija, rastoča iz prakse za prakso ima pravico do obstanka. Naloga zadruga je, da jo publicira in popularizira.

Te odločne in bodrilne besede je sprejel občni zbor z odobravanjem na znanje in so v tem znamenju prinesle temu uvodu sledeče debate marsikaj pozitivnega. Med drugim je važno tole: Doslej je bilo prodanih samo 450 izvodov 1. publikacije »Slovenska šola in učitelj« (Mencej). To je vedno mnogo premalo, če upoštevamo dejstvo, da je v Sloveniji 4000 učiteljev in 800 šol. Zato bodo morali prijeti v bodoče poverjeniki razprodajo knjižice mnogo intenzivneje v roke in to z zavestjo, da je od njihove pridnosti in uspeha odvisen gospodarski napredek zadruga in

s tem tudi prosep graditve slovenskega pedagoškega teksta. Stvar poverjenikov bo torej, da bodo vnaprej organizirali dobro podrobno razprodajo ter eventualno poskrbeli še za nove poverjenike, ki bodo sami javili, da so pripravljeni sodelovati.

Tudi je bilo ugotovljeno, da bo treba v bodoče povečati število zadrugnikov, saj to ne bo težko, ko ostane delež še vedno samo 10 din in se vplača le enkrat.

Dobra razprodaja knjig in pa veliko število članstva bosta garancija za uspevanje zadruga!

Občni zbor je izvolil tudi novi odbor, v katerem so: Doberšek Karel, predsednik, Kuhar Vida, blagajnik, Vollmaier Karel, tajnik; Spindler Dušan, Pavčič Marjan in Zakrajšek Albina, odborniki; Mencej Martin, Jurančič Josip in Šegula Pavel, nadzorni odbor.

Pred zaključkom obnega zbora se je tov. Hudales v imenu vseh zahvalil tov. Doberšku za podarjenih 1000 din.

V splošnem je pokazal ta občni zbor, da je pri vseh, ki so duševno mladi, močno hotenje ustvariti solidne temelje za rast slovenske pedagoške knjige.

Idejni tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol v Mariboru

Kraljevska banska uprava je tudi letos priredila na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru od 16. do 20. avgusta idejni tečaj za učitelje, ki bodo poučevali v pripravljanih tečajih za poklicno vzgojo in izobrazbo odrasle moške kmečke mladine in na kmečko-nadaljevalnih šolah.

O kmetstvu, t. j. o kmečki psihologiji, sociologiji vasi in o kmečki prosveti je predaval ban. viš. š. svetnik g. Krošl Jože, ki je s svojimi izvajanjem zbudil zanimanje pri tečajnikih za delo med narodom. Razlagal je tudi pravilnik o poslovanju pri tečajih in o administraciji. G. prof. Baš Fran, ravnatelj ban. arhiva, je seznanil poslušalce z glavnimi osnovami kmečke materialne kulture. Narodopisje je hvaležno polje za učitelja na vasi. Narodopisna kultura je del naše narodne kulture. Spoznavanje kmečke kulture, materialne in duhovne, je važen faktor pri vzgoji in izobrazbi šoli odrasle mladine. Zdravstvo na deželi, asanacija naše vasi je obravnaval šef zdravstvenega doma g. dr. Vrtovec Josip, ki je na kratko orisal higieno naše vasi, ki je potrebna temeljite preosnove. Zdravje ljudstva je temelj države. Pedeželski učitelj lahko mnogo stori za zboljšanje mizernih in zemanjenih krajev, kajti splošna zdravstvena organizacija je pri nas pomanjkljiva. Zato je asanacija naše vasi prepotrebna. Tudi s kmečko literaturo, o kateri je g. prof. dr. Dornik Ivan v jedrnatih besedah podal pregled od Frana Levstika do Miška Kranjca — se mora seznaniti učitelj, ki se hoče temeljito seznaniti s psiho našega oratarja. O kmetijskem gospodarstvu je zanimivo povedal dipl. agronom g. prof. Šiftar Emerik. Poznavanje gospodarskih prilik naše ožje domovine je za

vsakega potrebno, ki dela med narodom: Znanja praktika tov. Gosak Josip, upokojeni š. uprav. v Teharjih, in tov. Jandl sta govorila o metodi pri pripravljanih tečajih in v kmečko nadaljevalni šoli.

Ogled vzorno urejene Vinarske in sadjarske šole, ekskurzija v tovarno umetnih gnojil v Ruše in v izdelovalnico vseh kmetijskih strojev v livarni g. Ježeka v Mariboru — vse to je poživilo tečaj.

Tako je tudi letos izšlo 28 učiteljev, ki bodo lahko ustanavljali in vodili tečaje po vsej Sloveniji. Kdo je bolj poklican kot učitelj za gospodarski dvig našega kmeta? Seveda tisti učitelj, ki se ne zabubi med štiri stene, ampak živi in dela z ljudstvom, ga vodi, mu svetuje in tako pripomore k splošnemu gospodarskemu dvigu podeželja. Zato mora biti spoznavanje našega oratarja važno torišče učitelja na deželi. Kmetu je treba pomoči v gospodarskem, socialnem in prosvetnem oziru. Avtohtona kmečka kultura naš bo kulturnemu delavcu na vasi v pomoč za prepoved naše vasi. Spoznavanje preteklosti socialnih razmer, običajev itd. je temelj proučevanja vasi in človeka v njej. Soditi ga je treba s povezanostjo z zemljo in spoznanje njegov duhovni obraz. Kmečka kultura je sestavni del naše narodne kulture in tako tudi sestavni del kmetovega življenja. Po statistiki je v naši banovini 60,28 % kmečkega življenja, ki pa se vedno bolj proletarizira, ruši se zemlja, ki bi morala kmeta preživljati. Saj je znano, da je ravno zemlja mnogim spekulacijsko blago, nekaka življenjska renta. Pravi radi tega je kmečko vprašanje potrebno študij. Kmet je element miru, na zemljo navezan. Če ima zadosti za skromno življenje, je

miren. Vsa ta dejstva mora upoštevati učitelj pri izobrazbi kmečke mladine. Nesporno je, da je splošni narodni kulturi bogat doprinos ravno kmečka kultura, ki je, kot rečeno, po svojem temelju avtohtona. Moralne, socialne, družabne razmere, dalje kmetova konservativnost, povezanost z zemljo, vpliv civilizacije — vse to so za učitelja problemi, ki jih mora reševati. Spoznavati je treba našega človeka, ki je svojevrsten tip, ki ga je skozi

stoletja oblikovala narava, ki je preko bojev v trpki fevdalni dobi dobil svojevrstno preprostost.

Upamo, da bo kraljevska banska uprava tudi v bodoče nadaljevala započeto delo. Prepotrebno pa bi bilo, da bi se posebno mladi učitelji sprejemali tudi v strokovni tečaj. Le na ta način se bo dvignilo število tečajev na kmetih, kar bo le narodu v korist.

Tone Trdan.

Deseti uvodni metodični tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol

V soboto dne 13. avgusta je bil na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru zaključen deseti, jubilejni tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol. V tečaju je bilo letos 32 učiteljev iz vseh krajev Slovenije, ki so z velikim zanimanjem sledili izredno zanimivim predavanjem nastavnikov-strokovnjakov. Tečaj je vodil kot zastopnik kr. banske uprave višji svetnik g. Krošl, ki je bil udeležencem pravi svetovalec in res pravi duševni vodja tečaja.

Kmečko-nadaljevalno šolstvo je v Sloveniji zelo razvito. Ni to nikaka strokovna šola, ki bi iz gojencev napravila nekatere strokovnjake, ampak je nadaljevalna šola, ki skuša našo doraščajočo kmečko mladino s poukom in praktičnim delom dovesti do racionalnega, kvalitativno in kvantitativno boljšega gospodarstva. Kr. banska uprava zelo podpira in forsira z vsemi razpoložljivimi sredstvi ustanavljanje teh važnih šol, kajti zaveda se, da se bo našemu slovenskemu kmetu boljše go-

Udeleženci tečaja

Tečaj je trajal od 2. do vključno 13. avgusta in je obsegal sledeča predavanja: kmečko psihologijo in kmečko pedagogiko, narodopisje, kmečko zakonodajo, zdravstvo in socialno skrbstvo na deželi, kmečko gospodarstvo, metodiko in poslovanje. Poleg višjega svetnika g. Krošla so še predavali: profesor g. Šiftar, sodnik g. dr. Kejžar, vodja higienskega zavoda v Ljubljani g. dr. Pirc, vodja socialnega oddelka mariborske mestne občine g. Brandner, šolski upravitelj g. Gosak, profesor g. Dornik in učitelj g. Jandl.

Poleg rednih predavanj so udeleženci pridobili več zanimivih in poučnih ekskurzij, kjer so videli marsikaj praktičnega in zanimivega. Posebno zanimive so bile ekskurzije v Ruše, v tovarno za dušik, nadalje v sadovnjak g. Dolinška v Kamnici, ter ogled domačega šolskega in banovinskega posestva v Svečini. S teh ekskurzij je učiteljsko odneslo mnogo lepih in zanimivih vtisov, ter je bilo presenečenje nad vse gostoljubnim sprejemom in vzornim redom.

dilo je takrat, če bo dovolj izobražen in samostojen. Baš radi tega izdaja vsako leto lepo vsoto za pospeševanje teh šol, prireja metodične in strokovne tečaje za učitelje, ki najbolje poznajo psiho našega kmeta in naše vasi ter podpira dvig naše kmečke miselnosti.

Letošnji tečaj je bil deseti, jubilejni tečaj. Leta 1928. je bivša mariborska oblast priredila prvi tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol, katere je potem prevzela kr. banska uprava. Te vsakoletne tečaje je obiskovalo do sedaj že okrog 500 učiteljev, ki z velikim uspehom delujejo na vasi za dvig našega kmeta. V tem oziru si je naše učiteljsko pridobilo že mnogo zaslug in so že vidni sadovi trajnega, preciznega in vestnega dela. Kraljevski banski upravi pa gre v prvi vrsti zahvala, da podpira in finansira te važne življenjske šole za našo doraščajočo podeželsko mladino in upamo, da bo tudi v bodoče še izdatnejše in še z večjo skrbnostjo podpirala delo učiteljskega kmečko-nadaljevalnih šol v naših vaseh. Kolar Vilko.

Odšla je ...

Šolsko leto se je približalo h koncu. Sklenila je pa tudi naša draga tovarišica Tonica Makarovič s svojim neizmernim telesnim trpljenjem. Sledila je klicu božje poslanke smrti, ki ji hoče nuditi večnega plačila za njeno življenjsko delo.

27. junija so se okoli bolnice v Murski Soboti zgrinile vrste vseh onih, ki so jo ljubili kot sorodnico, tovarišico in znanko, da jo spremijo na njeni zadnji poti. Turobno so zvonili zvonovi, polni žalosti so se med nje mešali glasovi žalostinke »Vigred se povrne...«, ki so jo zapeli njeni šolarji. Spreved se je pomikal k njenemu zadnjemu domu, na mirno pokopališče. Ob odprtem grobu se je poslovil od svoje učiteljice v imenu otrok

šolar z v srce segajočimi besedami. V imenu znancev in tovarišev pa sta spregovorila lepe besede tovariša Luci Ivan in Prešernova Stefka. Prvi je v globoko zasnovanem govoru poudarjal njene vrline na materinskem, pedagoško-vzgojnem polju in na polju nacionalnega dela. Tovarišica Prešernova pa je poudarila njeno tovariško zavest in se poslovlila od nje z iskreno prošnjo, naj pozabi naše morebitne žalitve.

Preko tihe jame je rahlo zasuštel veter in odnesel v svet otroške glasove: »Pomlad že prišla bo...« Odhajali so prisotni s solzami v oči in iskreno željo, bodi ji ta zadnji dom prijeten v ravni prekmurski zemlji med cvetjem in zelenjem, prinešenim na grob. M. V.

Splošne vesti

VAŽNO ZA BLAGAJNIKE

Blagajnike učiteljskih društev naprošamo, da se v novem poslovnem letu drže točno od banovinske skupščine odobrenega poslovnika za blagajniško poslovanje, ki bo objavljen v prihodnji številki »Učiteljskega tovariša«.

Mesečne prijave in prispevki naj se dostavljajo sekciji točno ob določenem roku, ako že ne takoj v septembru, pa gotovo v oktobru za oba meseca. Članarina sekciji znaša za redne člane s podpornim fondom mesečno 14 din, za učiteljice poročene z učitelji pa 6 din. Članarina naj se pobira v smislu Poslovnika vedno vnaprej.

Članski sezname naj se spišejo letos le v dveh izvodih, enega za društvo, drugega za Beograd, ki se ga naj dostavi sekciji. Zadevne tiskovine dobe vsa društva pravočasno.

Sekciji naj se dostavi pravočasno le mesečna prijava za september z imensko navedbo vseh osebnih sprememb, bodisi pristopivših, bodisi izstopivših članov od 1. julija t. l. dalje. Primerjajoče število članstva v juniju in upoštevajoče pristopivše in izstopivše člane do meseca septembra, se mora prijava v septembru ujemati s številom članstva s prijavo za junij.

Pri dostavitvi prijave za september naj se priloži imenski seznam vseh v društvu z učitelji poročenih učiteljic, označenih v prijavi pod b), in včlanjenih upokojujencev pod c). Lanske dolgove naj društva izterjajo od posameznikov v mesečnih obrokih in jih naj nakazujejo sekciji v svrhu poravnave.

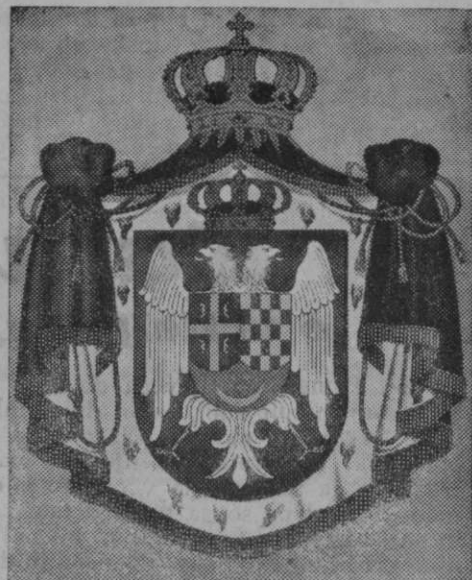
Naročite takoj potrebne mesečne prijave, ker bomo te dostavljali le po naročilu.

JUU — sekcija Ljubljana.

† Smrt zavedne tovarišice. V soboto 13. t. m. popoldne je umrla v Ljubljani tovarišica Marija Galetova, učiteljica v pokouju. Pokojnica je v svoji poslednji volji naklonila Učiteljskemu pevskemu zboru »Emil Adamič« znaten znesek. S tem je pokazala svojo veliko razumevanje do učiteljskih institucij, zato jo bo slovensko učiteljsvo, posebno pa članstvo UPZ, ohranilo vedno v najlepšem spominu. Pokojnici miren počitek, njenemu sorodstvu pa naše iskreno sožalje.

— Društvo upok. učiteljstva. Tem potom se obrača društvo na vse upokojujence in upokojujence, učitelje, njih soproje in učiteljice, ki so bili zadnje čase upokojeni ali še bodo, da pristopijo k našemu društvu. Društvo ima sličen namen kakor Uč. samopomoči, da po smrti člana izplača postavnim dedičem tolikokrat po 6 din, kolikor šteje društvo članov, odnosno članic. Zdjaj znaša ta posmrtnina okrog 2200 din. Čim več pa bo članstva, tem večja bo posmrtnina. Društvo razpolaga že s tolikšnim fondom, da ta znesek lahko takoj izplača, ko se dedičji izkažejo s potrebnimi listinami, s sprejemnico in po potrebi z mrtvaškim listom brez koleka. — Sprejemajo se člani le do 65. leta starosti, in to prvo leto po upokojitvi. Kdor pa ta termin zamudi in še ni prekoračil starostnega roka, pa mora doplačati smrtne primere od drugega leta po upokojitvi po 6 din. Posmrtnina se plačuje za tri smrtne primere naprej. Pri vstopu plača sprejeti član ali članica 34 din. V tem znesku so že vračunjeni prvi trije smrtni primeri, pristopnina, vpisnina, tiskovina in poština. — Tovariši, tovarišice, ne odlašajte s pristopom in ne imejte nobenih pomislekov, če ste tudi že člani Samopomoči. S tem pristopom in članstvom povečujete svoje prihranke, odnosno dedščino svojcem. Priglasite svoj pristop!

— V posnemanje! Pod tem naslovom smo prejeli iz odbora Slovenske šolske matice: Prvi seznam našega članstva za l. 1938. smo prejeli te dni iz ormoškega sreza ter istočasno od našega poverjenika gosp. Ljud. Belšaka, šolskega upravitelja pri Veliki Nedelji, sledečo poročilo: »V tukajšnjem okraju so člani SSM vsi organizirani člani JUU razen z učitelji poročene učiteljice. Članarina se plačuje mesečno po 3 din; s tem so plačali do 1. junija t. l. vsi člani SSM članarino za tekoče leto. Članarino sem nakazal po poštni položnici.« — Ko dajamo gorenje vrste članstvu Slov. šol. matice v znanje, ga istočasno prosimo, naj s svojo prijavo za tekoče leto podvzga, da nam bodo mogli tudi ostali naši gg. poverjeniki pravočasno t. j. vsaj do 30. septembra t. l. postreči z nabiralnimi polami. Le na ta način bo mogoče, da bodo naše publikacije za l. 1938. izšle do konca tekočega leta. Prepričani smo, da kar je izved-

Tovariši upravitelji!

Ob 20letnici Jugoslavije bi moral biti vsak razred in vsaka pisarna opremljena s sliko grba naše države. Grb na lep način dokumentira troedinost našega naroda. — Barvan grb na močnem kartonu, s posebej tiskanim heraldičnim opisom, naročite pri UČITELJSKEMU DOMU V MARIBORU, ki Vam ga pošlje poštne prosto za 10 din. Dopisnica zadostuje, naročite takoj.

Ijivo v ormoškem srezu, se dá izvesti tudi po drugih srezih. Ne samo vse šole, za katere je naročitev knjig SSM itak obvezna, tudi vse učiteljsvo do zadnjega je možno po zgledu ormoškega učiteljskega pritegniti v krog našega pedagoškega društva, saj je tisto mesečno odplačevanje članarine, ki odpade na Matico, tako malenkostno, da ga more utrpeti pač vsakdo iz učiteljskih vrst. Čim več nas bo, tem več bo lahko Matica storila za pedagoško stran svojega članstva in našega šolstva.

— Vsem v vednost! Pošto za zadrugo Pedagoški tisk pošiljajte odslej na naslov: Vollmaier Karel, učitelj v Vuzenici, ali pa »Pedagoški tisk« — v roke Vollmaier Karla, Vuzenica. Številka našega čekovnega računa je 17.560. — Odbor Pedagoškega tiska, r. z. z o. z. v Mariboru.

Osebne zadeve

—i Nad 200 novih učiteljev in učiteljic je nastavljenih z odlokom ministrstva prosvete in to: Barbarič Karel v Domanjševce; Dereani Jožef v Motvarjevce; Filipič Ivan k Sv. Benediktu; Gorjup Friderik v Koprivnik; Grohman Franc v Znojle; Horvat Jožef v Sv. Jošt; Jurjašević Rudolf k Sv. Ani; Kanceler Anton v Marijo Reko; Lilija Bogomil v Rovte; Mehora Silvo v Brigo; Pirher Alek v Sv. Jernej nad Muto; Pušljek Miroslav v sander k Sv. Barbari; Posinek Maksimiljan Radence; Poredoš Evgen v Bodonce; Ruttar Ivan v Razbor; Sedmak Primož v Resnik; Seršen Rudolf v Črešnjice; Štern Oskar v Pernice; Šefman Stanislav v Svetli potok; Triller Rudolf v Zali Log; Vrhovec Ivan v Podgorje; Sudar Gabrijel v Slivnic; Vučak Stefan v Predanovce; Zornik Aristid v Radmožance; Zlahtič Frac v Ivance; Žunec Oton k Sv. Emi; Arrigler Bojana v Runec; Belglabec Sabina v Sred. Bistrico; Bratina Branka v Pečice; Blagovič Gizela k Sv. Duhu; Butinar Veri k Sv. Benediktu; Blažič Doroteja v Kapelo; Brumec Ana v Ptujsko goro; Bradaska Hubertina v Galicijo; Brunčok Marija v Kapelo; Bartol Ivana v Sv. Andraž v Hal.; Černač Darinka v Sv. Vid pri Planini; Demšar Helena v Sv. Lenart; Dobovšek Franciška v Buče; Dornik Gabrijela k Sv. Stefanu; Darovec Marija v Čatež; Dolenc Vida v Sred. Bistrico; Dolmovič Franciška v Zdole; Drolc Milena v Odrance; Cenčič Marjana v Gančane; Filipič Terezija v Sv. Jurij; Fink Vida v Naraplje; Gaberšček Avgusta v Naraplje; Gostič Pija v Sv. Andraž; Gostičar Ana v Moravče; Goltes Marija v Javor; Grejan Simona v Dragatuš; Galun Terezija v Št. Rupert; Gorčič Elizabeta v Cven; Gruber Karla v Olimje; Hacin Ana v Remšenik; Hodnik Josipina v Petišovce; Hren Stanislava v Serdico; Hribar Helena v Adlešiče; Hočevar Vera v Žibiko; Iglar Marija v Št. Ilj p. Velenju; Javoršek Amalija v Št. Janž na Vinski gori; Juvančič Avrelija k Sv. Emi; Jaklič Jelka k Sv. Urbanu; Jeras Franciška v Sv. Andraž v Sl. g.; Jagodič Julija v Kapco; Jerič Alojzija v Svetino; Javornik Danica v Črnevo vas; Jankovič Ferdinand v Jurklošter; Jilke Elfrida v Podsredo; Jurca Branka k Sv. Jakobu; Karlin Marija v Podpeco; Klemenčič Vera v Remšenik; Kmet Silvestra v Kal; Kocjan Emilija v Trdkovo; Kodrič Marija k Sv. Duhu na Ostrem vrhu; Kerin Marija k Sv. Antonu; Kačič Meta v Orešje; Kodrič Roza v Škocjan; Kocuvan Milena v Kebej; Košutnik Matilda k Sv. Martinu; Kovič Ana v Vidonce; Klun Olga v Bele vode; Komel Cvetka v Sele-Vrhe; Kompara Lavra k Sv. Barbari; Kikelj Alojzija k Sv. Joštu na Kozjaku; Košenina Pavla k Sv. Lovrencu na Dr. polju; Kovačič Andrejina v Mežico; Koman Rajmunda k Sv. Lenartu; Kranjc Danica v Št. Danijel; Kramar Pavla v Lepo njivo; Pučič Justika v Šmihel pri Žužemberku; Koren Agata v Serdico; Kamenšek Ida v Veliko Dolino; Ličar Darinka v Dobje; Lippai Gabrijela v Domanjševce; Lomšek Gabrijela v Prevorje; Lesar Neža v

Veliko Dolino; Levstik Vida na Kal; Lužar Marija v Trnje; Matuš Jožefa k Sv. Florijanu; Mele Stanislava v Staro cesto; Majer Bogdana v Polšnik; Marinc Marija v Lokavec; Mikuz Marija v Adlešiče; Mastnak Marija v Svodelj; Mavrovič Melita v Lemberg; Mohorko Marija k Sv. Duhu; Medved Martina v Zavodnje; Mencin Roza v Kuzmo; Maroh Ljudmila v Križevce; Meterc Marta v Razbor; Merčun Marija v Pertočo; Misson Marija v Cajnarje; Novak Veronika v Sv. Goro; Novak Jakobova Veronika v Gaberje; Orel Nada v Bušeč vas; Omahen Ana v Žusem; Ornik Angela v Petišovce; Oberman Marija v Loški potok; Pegam Adela v Pilštajn; Potočnik Franciška v Pristavo; Petek Angela v Razbor; Petrič Elizabeta v Žiške; Presen Olga v Zali Log; Pipp Kristina v Sodražico; Puh Karolina v Poljane; Peterlin Franciška v Šmartno ob Dreti; Prek Gabrijela v Novo Cerkev; Petrovič Živana v Markovce; Potočnik Marija v Prihovo; Pirc Angela k Sv. Tomažu; Paglavc Stanislava v Gerline; Pinter Julijana v Gederovce; Pliberšek Elizabeta v Serdico; Paher Ana v Kančevce; Petauer Josipina k Sv. Bolfenku na Kogu; Potočnik Vlada v Dramlje; Pavlin Marija v Lipo; Petovar Milena v Kapce; Pušenjak Alojzija v Bogojino; Poček Anica v Turnišče; Pfeifer Hilda v Hotizo; Puhar Marija v Rečico; Ros Terezija v Bogojino; Ravnikar Danica v Velenje; Remškar Ivana v Stari trg; Ritonja Emilija v Fikšince; Rode Justina k Sv. Andraž v Sl. g.; Recelj Karolina v Virštanj; Putrih Ljudmila v Stoperce; Rojec Marjeta v Banjoloko; Samec Danijela v Hinje; Samec Marija v Zavrž; Sever Ana v Zavrž; Studen Ana v Ambrus; Sturber Terezija k Sv. Petru pod Sv. Gorami; Simončič Bogomila k Sv. Barbari; Sotlar Hermina v Št. Rupert; Sosič Angela v Gomilico; Suhadolnik Izabela v Dol. Bistrico; Šajina Cvetka k Sv. Bolfenku na Kogu; Šerbak Zora v Stogovce; Švikaršič Ljuboslava v Radovico; Švalj Amalija v Staro vas; Šuligoj Ida v Ambrus; Štok Ljudmila v Centbio; Špiler Zofija k Sv. Križu; Šturm Vlada k Sv. Antonu; Škrabec Ivanika v Pišee; Trobec Olga v Sladko goro; Tamše Ivana v Radmožance; Turšič Ivana v Lokovico; Tribnik Lelija v Staro cesto; Tejkal Davorinka v Vel. Dolino; Terglavčnik Terezija v Runeč; Trošt Dušica v Stogovce; Umnik Alojzija v Podsredo; Vojnilovič Milena v Negovo; Vičar Hedvika v Zabukovje; Vauda Milica v Gerlince; Vazzaz Helena v Trebelno; Vrhovec Zofija v Št. Jernej; Verk Miroslava v Bodonce; Vede Olga v Sladki vrh; Vutkovič Angela v Pišee; Zevnik Marija k Sv. Vidu p. Planini; Zakrajšek Božena v Bogojino; Zaletna Berta v Runeč; Zirkelbach Mira v Črešnjice; Zupančič Marija v Radmožance; Zupančič Stefanija v Vel. Polano; Zorč Karmelija k Sv. Primožu na Pohorju; Zupančič Marija v Ivance; Zmavec Gabrijela v Lipo; Železnik Marijana v Buče; Žugič Jožefa v Senovo.

—i Imenovani so bili za šolske referente v prosvetnem oddelku banske uprave v Ljubljani v 5. pol. skupini: Ana Lebar, upravit. pomožne šole v Ljubljani, Alojzij Lovrenčič, Rozalija Goli, Ivan Vouk, Helena Skubic, Franc Sivec, Pavla Semen, Josip Terpin in

Anton Radinja, učitelji in učiteljice 6. pol. skupine v Ljubljani; v 6. pol. skupini Marija Pahor, Ivan Ambrožič, Pavel Pajtlar in Marija Šifrer v Ljubljani. Za šolske sekretarje v 6. pol. skupini so imenovani Srečko Kristan, Erna Šturm ter Evalija Bizjak v Ljubljani.

—t Po delu zabava in razvedrilo. Oboje vam nudi Slobodnjakova knjiga »Neiztroheno srce«.

—t Ne pozabite koroških Slovencev! Kupite Kramolčeve »Koroške slovenske narodne pesmi«.

—t Če boste učili gosli, vam priporočamo, kupite si Karla Pahorja »100 slovenskih narodnih napevov za dvojce gosli«.

—t Učiteljski pripravniki in pripravnice, naročite si prof. Venceslava Čopiča »Praktični učiteljski, veroučiteljski izpit in izpit za otroške vrtnarice«. Prepotrebna knjižica, ki jo dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru.

Rangna lista

Popravek.

Šeško Ivan, učitelj v Rušah, je napredoval v VIII. skupino 12. maja 1932. in ne 1933.

Stanovska organizacija JUU

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo v soboto dne 11. junija t. l. v ljudski šoli v Ormožu.

Obnavni tekočih zadev in volitvam delegatov je sledilo literarno predavanje o Petru Bezruč (Vladimiru Vašku), šleskem pesniku, ki nam ga je podal priljubljeni predavatelj tovariš Andrej Debenak iz Sv. Marjete. Iz Bezručevih pesmi zveni socialni čut in odmeva klic po pomoči proti zatiranju njegovega naroda od strani kapitalističnih mogotcev ter nasilnemu ponemčevanju in raznarodovanju. Za svoje predavanje je bil predavatelj deležen izrednega priznanja in pohvale.

Tovariš Vittorio Srečko je predaval o: »Sodobnem šolstvu v Nemčiji«.

Pri slučajnostih so bili sprejeti sledeči predlogi za banovinsko skupščino:

1. Na vseh višje organiziranih šolah naj se osnujejo tudi po deželi oddelki za nenačrtovane otroke.

2. Kraljevska banska uprava naj dokončno reši vprašanje, kako naj šolski upravitelji postopajo z otroki, ki so v savski banovini zadostili štiriletni šolski obveznosti ter prihajajo v obmejne kraje naše banovine v službo kot pastirji ali mali hlapci.

3. Višja prosvetna oblast naj odloči ali imajo šolski upravitelji pravico hospitirati in dajati metodična navodila pripravnikom in učiteljem, ki so ali enako ali še celo boljše ocenjeni kakor upravitelji sami.

V Ormožu dne 11. avgusta 1938.

Lj. Belšan, preds.

Tomšič Alojzij, taj.

Kaj vse pišejo o učitelstvu, šoli, prosveti in JUU

—l Pomen učiteljevega dela. V prejšnji, še komaj minuli dobi, je bil duhovnik skoraj edini vzgojitelj narodov. Dandanes skušajo oblastniki duhovniku to njegovo nalogo iztrgati in ga potisniti le v cerkve in na prižnico; drugod pa so ga tudi od tam že izrinili in ga še izrivajo. Še nikdar ni bil boj za mladino tako hud, kakor je v današnjih dneh, boj za vzgojo mladine se še nikdar ni zbesnel do takega viška kakor danes. Tam pa, kjer je država izrinila duhovnika kot vzgojitelja iz javnega življenja in iz družbe, stopa na njegovo mesto učitelj in njegov pomen postaja v življenju narodov iz dneva v dan važnejši in usodnejši. Usoda bodočega rodu bo v veliki meri odvisna od učitelja. — Sveta cerkev večkrat opominja svoje vernike: Molimo za dobre duhovnike. Danes bi tej prošnji lahko dodali in bi morali dodati še drugo prošnjo: Molimo za dobre učitelje. — (»Gospodar in gospodinja« 18. avgusta.)

—l Priznanje učitelstvu in njegovemu delu. »Jutro« od 21. avgusta priobčuje uvodnik iz katerega posnemamo sledeča priznanja: Poleg izključno šolskega in vzgojnega dela leži na učiteljskih ramah vse ono veliko delo v prosvetnih, gospodarskih in človekoljubnih organizacijah, ono veliko delo, za katero nikoli ne žanje zvenečega plačila, za katero le redko doživi zaslužen priznanje in za katero mu je edina nagrada doseženi uspeh na narodni njivi. — Pri nas ni nobenega inteligentnega poklica, katerega zastopniki bi bili s svojim življenjem in udejstvovanjem tako tesno spojeni z ljudstvom, kakor so ravno učitelji. — V priznanje našemu učitelstvu moramo tudi navesti, da ravno njihove ankete, izvršene z globokim razumevanjem bistva problema, nudijo najboljši pogled v narodovo življenje in najvernejšo sliko njegovih vrlin in nedostatkov. — S prav malimi izjemami je bilo narodno-obrambno delo zadnjih dvajset let prepuščeno le učitelstvu, pri čemer pa seveda ni manjkalo neblagih posegov v njihovo prizadevanje, nespametnih posegov, ki so navadno iz temelja podrli vse, kar je sezidala učiteljeva pridnost in smotrenost.

—l Klic učitelstva. Pod tem naslovom priobčuje »Večernik« od 13. avgusta delen ponatis uvodnika iz 4. štev. »Učiteljskega tovariša«.

—l Poročila o glavni skupščini JUU v Zagrebu so priobčevali skoraj vsi dnevnik in tudi tedniki v Jugoslaviji. Nekatera poročila so bila daljša, druga krajša, več ali manj objektivna. Izjemo tvori le beograjsko »Vreme«, ki je o skupščini poročalo sicer obširno toda pristransko.

—l »Jutro« od 28. VIII. priobčuje uvodnik »Pred začetkom šolskega leta«, v katerem se dotika vseh perečih šolskih vprašanj, ki se pojavljajo leto za letom ob početku šolskega pouka.

—l Skrb za mladino. Pod tem naslovom priobčuje »Edinost« od 27. VIII. uvodnik. Članek vsebuje med drugim tudi sledeče ugotovitve: Dejstvo je, da je pri Slovencih šolstvo z učiteljstvom zraslo v tako homogeno celoto, da ne moremo govoriti o enem ne da bi priznali iste vrednosti tudi drugemu šolskemu činitelju. Kljub težkim časom, ki so šli preko učiteljskega stanu ob pomanjkanju gmotnih in življenjskih sredstev, ni padla niti pri posameznikih, niti pri celoti vera v končno zmago učiteljskega poslanstva, ki hoče narod ali ljudstvo dvigniti iz zla nazadnjaštva na umskem, socialnem in gospodarskem polju. — Skrb, ki vstaja pred nami, je prehrana slovenskega ljudskošolskega otroka. Neizpodbitno je dejstvo, ki so ga slovenski šolniki in sociologi še večkrat dokazali, da večina slovenske mladine strada. — Na vsaki šoli naj bi se osnovala šolska kuhinja, ki bi z obveznimi prispevki omenjenih oblasti in ustanov nudila ubožnim šolskim otrokom zadostno in tečno hrano zjutraj, popoldne in zvečer. — Kakor otroku, je treba življenjski položaj izboljšati tudi učitelstvu. Učitelstvo, ki deluje daleč od središč, dostikrat v najsiromašnejših razmerah, bi moralo biti najboljše plačano ali dobivati tudi za svojo prehrano še posebne doklade. Saj vemo, kako tiče skoraj vsi do vratu v dolgovi! Pomoč je nujna!

Mladinska mafica

—mm Prenovljeni »Naš rod«. Pravkar je izšla 1. številka 10. letnika »Našega roda« v čisto prenovljeni opremi. Papir je boljši kot pri lanskem letniku, platnice so bele in slike na naslovni strani se bodo mesečno menjavale. Novost, ki jo je vpeljal letos urednik, so umetniške fotografije s prizori iz otroškega življenja na naslovni strani lista. Pa tudi notranja stran revije je letos močno izpremenjena. Gradivo teče v dveh stolpcih, opuščena so imena posameznih rubrik, le nazivi »Drobne zanimivosti« in »Mladina piše« so še ostali po starem. Urednik je izbral tudi nove črke, tako da je številka po opremi v celoti prav izredno okusna. Številka je izšla na 40 straneh in je vsebinsko kot ilustrativno prav bogata.

—mm Vsebina 1. številke »Našega roda«. Janko Samec: Ljubim svoj jezik (pesem), Anton Ingolič: Sirote (uvodna povest), Danilo Gorinšek: Včasih (pesem), Vlado Klemenčič: Matjažek, Pavel Kunaver: Deček z Jutrovega, Po filmu Disneya: Noctova barka (slikopis), Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike, Supančič - Čapek: Žarko in Pisanka, Josip Ribičič: Novica, * * *: Niso šteli, Jože Župančič: Subotica — mesto kmetov, Ivan Kuščer: Bohotnica, Mirko Kunčič: Boj z zmajem, Leopold Poljk: Zavijačev domek — črveno jabolko. Sledijo: Zgodba brez besed, Drobne zanimivosti, Mladina piše in na platnicah uganke, razpis 40 lepih nagrad in drugo. Številka je bogato ilustrirana. Poleg številnih fotografij in skic so še ilustracije Fr. Miheliča, Božidarja Jakca, Hinka Smrekarja, Otona Gasparija, Avgusta Bucika, Avgusta Černigoja in drugih. Povest v rubriki »Mladina piše« ilustrira učenec Tomaž Kvaš.

—mm Glavna ekspedicija 1. številke »Našega roda« se je izvršila med 25. in 28. avgustom, tako, da so list prejele že vse šole. Na posamezne šole je bilo poslanih za 10 % več števil kot je bilo naročnikov ob zaključku lanskega letnika. Poverjenike prosimo, da jih poskusijo razprodati in če ne, da jih enkrat kasneje vrnejo. Naše prizadevanje bodi, da se vsaj 25 % šoloobvezne mladine naroči na »Naš rod«. Če se število naročnikov zviša za 10.000, prejmejo učenci za isto ceno eno knjigo več.

—mm Ocene o zadnjih rednih publikacijah M. M. so poleg že navedenih priobčili še sledeči listi »Vojni invalid«, »Ženski svet«, »Slovenec« in češka revija »Človek a zvirata« v Olomucu. Na poseben način so bile prikazane naše knjige tudi v »Mladem Jutru«. Vse ocene so ugodne. Nekateri recenzije bomo prinesli v kratkih izvlečkih.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Prihodnji pevski tečaj bo samo za moški zbor UPZ. Vršil se bo 23., 24. in 25. septembra t. l. v Ljubljani. Svojo udeležbo morajo moški člani javiti do 10. septembra z dopisnico, ki smo jo priložili zadnji okrožnici. Na tem tečaju se bodo sprejemali tudi novi moški pevci. Tajništvo.

—pev. Odbori UPZ. Na zborovi skupščini, ki se je vršila ob priliki pevskega tečaja v avgustu, je bil izvoljen sledeč upravni odbor: predsednik Supančič Drago, I. podpredsednik Kobentar Anton, II. podpredsednica Andreja Skuljeva, tajnik Rupnik Vinko, gospodar Lumbar Bogo, arhivar Lumbar Gabrijel; odborniki: Štrukelj Andrej, Pečur Srečko, Petrovič Mara in Zdešar Zora; namestniki pa Kneisel Vida, Velnar Amalija, Andolšek Ludovik in Schubert Stefanija. V artistični odbor: Kobentar, Anton, Gobec Radovan, Štrukelj Andrej, Skok Ferdo in Zdešar Zora. V nadzorni odbor: Štrukelj Fančič, Dodič Ivan in Zitnik Maks.

izvod te knjižice brezplačno. 2. Učiteljskima domovima in Ljubljani in Mariboru se naj nakaže kot darilo primeren znesek v gotovini. En del tega zneska naj upravi internatov porabita po svoji uvidevnosti za hrano, stanovanje ali druge primerne izdatke brezposelnih učiteljskih kandidatov. Zneska za darilo naj določijo zadržno načelstvo. — K temu pripomnimo: Brošuro o US sestavlja tov. Kocijančič. Izšla bo jeseni 1938., na kar jo razpošljemo vsem zadržnikom. Upravni odbor US je določil Učiteljskemu domu v Ljubljani in Mariboru vsakemu po 2500 din. Od tega nakazila naj po svoji uvidevnosti porabi vsaka uprava do 500 din za brezposelne abituriente. Nakazili prejmeta oba domova v teh dneh.

Učiteljska tiskarna

Knjigarna Učiteljske tiskarne obvešča šol. upraviteljstva, da velja okrožnica kralj. banske uprave v Ljubljani z dne 1. avgusta 1938., IV. 1975/1 izključno samo za banovinske šole. Drž. ljudske šole niso mišljene v gornji okrožnici, to se pravi: Šolska upraviteljstva naročajo vse šol. potrebščine tam, kjer jim je najbolj priročno.

To se sporoča po točnih informacijah.

—t Že veste, da je Pelikan kreda najboljša? Samo s to kredo se dobro piše. Uporabljajte samo to kredo!

—t Kdor je štedljiv, piše le s Kutis svinčnikom. Dobe se v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in pri njeni podružnici v Mariboru.

—t Pri svojih naročilih ne pozabite, da dobite prav vse, kar rabite, v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in pri njeni podružnici v Mariboru.

—t Preskrbite svoje učence in učenke, dijake in dijakinje s šolskimi potrebščinami v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru.

—t Kot pomožno učno knjigo vam priporočamo »Zemljepis« in »Zgodovino« za III. in IV. razred osnovne šole, ki ju je spisal Janko Polak.

Najboljši trboveljski premog, suha bukova drva, bukove odpadke nudi tvrdka

„KURIVO“ družba z o. z.

Tyrševa cesta 31 Telefon 34-34

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje: R. I. iz G. 1. Ali mora upokojeni učitelj v svoji oktobrski prijavi, katero izpolnjujejo vsi upokojenci zaradi prejemanja draginjskih in osebnih doklad ter svojih privatnih dohodkov, navesti tudi denar, ki ga ima v hranilnici? In če ga ima, tedaj mu znižajo draginjske in osebne doklade, oziroma njegovi vdovi? 2. Po kolikih službenih letih dobi učitelj za 15 % povišano plačo? 3. Je res, da do 500 din ni treba komisijskega zapisnika pri izvajanju šol. proračuna B?

Odgovor! Ad 1. Ni treba navesti hran. vlog, ker se zaradi teh tudi ne znižajo doklade. — Ad 2. To je bilo do 1. aprila 1931. — Ad 3. Zadevno se ravnajte po navodilih kralj. banske uprave.

—š Vprašanje: B. D. v R. Gospa N. N., učiteljica v pokoju, poročena z neučiteljem, sedaj skupno z možem živeča v Sarajevu, se preseli v Ljubljano radi študija otrok. Može ostane na mestu službe — v Sarajevu. — Ali bo dobivala v Ljubljani polno pokojnino z vsemi dokladi, ker bo imela lastno gospodinjstvo? Kaj je treba ukreniti, da dobi doklado?

Odgovor! Drž. svet je v enakem primeru razsodil z Br. 264/36, da je mesto stanovanja žene osebne upokojenke tam, kjer stanuje mož, zato ne bo uživala v Ljubljani polne osebne doklade (Roč. kat. 1937./1938., str. 183, pogl. XX.).

Naša gospodarska organizacija

—g Ob priliki praznovanja 25 letnice matere na ženskem učiteljskem v Ljubljani sta darovala Učiteljskemu domu v Ljubljani profesor Skaberne Minka in profesor Verbič Josip din 100.—. Najlepša hvala.

—g Učit. samopomoč v Ljubljani ob 40 letnici. Na občenem zboru US v Mariboru, 10. aprila 1938., so zadržniki sklenili, da se 40 letni jubilej US praznuje takole: 1. Zadržna uprava naj izda knjižico o US z imenikom vseh zadržnikov, z zgodovinskimi, statističnimi in drugimi za razvoj naše zadržne važnimi podatki. Vsak zadržnik dobi 1

Na Vas je ležalo da imate obleke vedno kot nove

samo jo pustite redno kemlično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanaki nastip 4-6
Palača — Svedolčičeva

FR. P. ZAJEC
izprašani optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoč.: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.